

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДВНЗ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Факультет/інститут іноземних мов

Кафедра англійської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Атестація з другої іноземної мови (англійської)

Освітня програма «Німецька мова і література»,
«Французька мова і література»

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність 035 Філологія

035.043 Германські мови та літератури (переклад включно)

перша – німецька

035.055 Романські мови та літератури (переклад включно)

перша – французька

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол No 1 від “30” серпня 2019 р.

Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності та результати навчання
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Підсумкова атестація з другої іноземної мови
Викладач (-і)	Бистров Я.В., Білик О. І., Дойчик О. Я.
Контактний телефон викладача	0995274002; 0963866119
E-mail викладача	yakiv.bystrov@pnu.edu.ua noiproks2014@ukr.net, olha.bilyk@pnu.edu.ua osdoichyk@yahoo.com , oksana.doichyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Самостійна робота
Обсяг дисципліни	1,5 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	понеділок 13.30, 15.00
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Друга іноземна мова» належить до циклу дисциплін професійної та практичної підготовки. Атестація здобувачів вищої освіти – випусників за освітнім рівнем бакалавра здійснюється Екзаменаційною комісією після завершення практичної частини навчання з метою встановлення фактичної відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу загальних та фахових компетентностей вимогам стандарту вищої освіти.</p> <p>Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня загальних і фахових компетентностей випусників, передбачених відповідним рівнем національної рамки кваліфікацій і освітньою програмою підготовки фахівців за спеціальністю 035 Філологія.</p> <p>Атестація випусників Університету за освітнім рівнем бакалавра здійснюється у формі комплексного державного екзамену зі спеціальності.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<ul style="list-style-type: none"> – комплексна перевірка й оцінка практичної фахової підготовки студентів-випусників з метою встановлення відповідності їхнього кваліфікаційного рівня вимогам стандарту вищої освіти, освітньої програми, навчального плану і програми підготовки; – прийняття рішення про присвоєння випусникам відповідної кваліфікації та видачу диплома (звичайного зразка чи з відзнакою); – розробка пропозицій щодо поліпшення якості підготовки фахівців з відповідної спеціальності; – вирішення питань про надання випусникам за освітнім рівнем бакалавра рекомендацій для вступу в магістратуру. 	
4. Компетентності та результати навчання	
<p>4.1. Загальні компетентності</p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності демократичного громадянського суспільства і необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. • здатність зберігати і примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства, розуміючи історію та закономірності розвитку філології та лінгвістики, їхнє місце у загальній системі знань та роль у розвитку суспільства. • здатність спілкуватися державною та іноземною (англійською) мовою як усно, так і письмово. • здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. 	

- здатність до пошуку, опрацювання, аналізу інформації з різних джерел.
- уміння виявляти, ставити й вирішувати проблеми.
- здатність працювати у команді та автономно.
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу інформації.
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної / навчальної діяльності.
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- усвідомлення принципів академічної доброчесності.

4.2. Фахові компетентності

- .. здатність використовувати в професійній діяльності отримані знання у викладанні англійської мови у закладах загальної середньої освіти;
- .. здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя;
- .. здатність вільно використовувати здобуті знання з іноземної мови за темами усних підрозділів: сім'я, житло, їжа, покупки, погода, відпочинок, сфера послуг, кар'єра, здоров'я (медицина), відпочинок, життя у місті, країни та культури (Україна), Великобританія та США, театр, подорожі, фільми, освіта, мистецтво;
- .. здатність правильно застосовувати відповідні граматичні структури (всі видо-часові форми активного і пасивного станів дієслова, схеми переведення прямої мови у непряму, узгодження часів, артиклі, модальні дієслова, умовні речення, неособові форми дієслова) при виконанні письмових та усних завдань;
- .. здатність вільно читати й інтерпретувати неадаптований англомовний художній текст;
- .. здатність розуміти і застосовувати розмовні та сленгові одиниці англійської мови;
- .. здатність розуміти на слух інформацію та підтримувати діалог в межах запропонованих тем;
- .. здатність здійснювати письмовий переклад з використанням вивчених лексичних одиниць та граматичних структур;
- .. здатність здійснювати реферування автентичної англомовної статті;
- .. здатність аргументувати свою точку зору в усному мовленні.

4.3. Результати навчання

- вільно спілкуватися з професійних питань з фахівцями та нефахівцями державною та англійською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
- ефективно працювати з інформацією: добирати її з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз даних, та критично аналізувати, адекватно інтерпретувати, класифікувати, систематизувати.
- організовувати процес свого навчання і самоосвіти із значним ступенем автономності.
- Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
- знати і розуміти систему мови, вміти застосовувати це знання у професійній діяльності.
- знати норми літературної української та літературної англійської мов, застосовувати ці знання у практичній діяльності.

- використовувати англійську мову в усній та письмовій формах у різних жанрово-стильових видах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
- використовувати набуті теоретичні знання і практичні навички у подальшому викладанні англійської мови у закладах загальної середньої освіти.
- вільно використовувати здобуті знання з іноземної мови за темами усних підрозділів: сім'я, житло, їжа, покупки, погода, відпочинок, сфера послуг; кар'єра, здоров'я (медицина), відпочинок, життя у місті, країни та культури (Україна), Великобританія та США, театр; подорожі, фільми, освіта, мистецтво;
- засвоїти використання відповідних граматичних структур (видо-часових форм активного і пасивного станів дієслова, схем переведення прямої мови у непряму, узгодження часів, артиклів, модальних дієслів, умовних речень, неособових форм дієслова) при виконанні письмових та усних завдань;
- вільно читати й інтерпретувати неадаптований англомовний художній текст;
- підтримувати діалог в межах запропонованих тем; аргументувати свою точку зору в усному мовленні (проводити дебати, дискусії, обговорення, діалоги);
- здійснювати письмовий переклад з використанням вивчених лексичних одиниць та граматичних структур;
- здійснювати реферування автентичної англомовної статті;
- аргументувати свою точку зору в писемному мовленні при написанні есе на різні теми, здатність структурування і оформлення писемного повідомлення.
- дотримуватися правил академічної доброчесності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
самостійна робота	45

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий
8	035 Філологія 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька.	4	Обов'язковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літера тура	Завдання, год	Вага оцін ки	Термін виконання
------------	------------------	----------------	---------------	--------------------	---------------------

<p>Завдання 1. Переклад англійською мовою речень з використанням лексики базового підручника з практичного курсу англійської мови (A Way to Success; On screen B2+) з використанням відповідних граматичних структур (видочасових форм активного і пасивного станів дієслова, схем переведення прямої мови у непряму, узгодження часів, артиклів, модальних дієслів, умовних речень, неособових форм дієслова)</p>	<p>Самостійна робота упродовж семестру</p> <p>Самопідготовка в ході підсумкової атестації</p> <p>Співбесіда</p>	<p>1-20</p>	<p>15 год</p>	<p>35</p>	<p>Лютий-червень</p>
<p>Завдання 2. Розмовна тема (ситуативне мовлення)</p>	<p>Самостійна робота упродовж семестру</p> <p>Самопідготовка в ході підсумкової атестації</p> <p>Співбесіда</p>	<p>1-20</p>	<p>15 год</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tips on staying healthy 2. A visit to the doctor 3. Successful job interview 4. Would you rather have a boring well-paid job or an interesting but poorly-paid one? 5. Jobs for men and for women: should there be the difference? 6. American dream: myths and reality 7. The peculiarities of the British mentality 8. Going to the cinema vs. going to the theatre 9. Sports culture in Ukraine 	<p>30</p>	<p>Лютий-червень</p>

			10. Shopping: necessity or pleasure? 11. Travelling in a group vs. travelling alone: pros and cons 12. How do you prefer to travel: by car, by train, or by air? 13. Academic issues: bullying, cheating, truancy 14. Difficulties a new teacher faces at school 15. My favourite artist (and his / her works)		
Завдання 3. Реферування статті з англомовних ЗМІ англійською мовою	Самостійна робота упродовж семестру Співбесіда	1-20	15 год	35	Лютий-червень

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Підсумкова атестація включає виконання трьох типів завдань.</p> <p><u>Перше завдання</u> – Переклад англійською мовою речень з використанням лексики базового підручника з практичного курсу англійської мови та граматичних тем.</p> <p><u>Друге завдання</u> – розмовна тема (ситуативне мовлення).</p> <p><u>Третє завдання</u> – реферування статті з англомовних ЗМІ англійською мовою.</p> <p>Перше і третє завдання оцінюються в 35 балів, а друге завдання – 30 балів. Оцінка за екзамен є сумою балів за три завдання, тобто максимальний бал складає 100.</p> <p>Підсумкова оцінка визначається та фіксується відповідно до декількох шкал оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Національна шкала – “відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”; – Шкала ECTS – “A”, “B”, “C”, “D”, “E”, “FX”, “F”; – 100-балова шкала. <p>Кореляцію між показниками за різними шкалами оцінювання відображено в Таблиці.</p>																
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">“Відмінно”</td> <td style="text-align: center;">“A” (відмінно)</td> <td style="text-align: center;">90-100</td> </tr> <tr> <td rowspan="2" style="text-align: center;">“Добре”</td> <td style="text-align: center;">“B” (добре)</td> <td style="text-align: center;">80-89</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">“C” (добре)</td> <td style="text-align: center;">70-79</td> </tr> <tr> <td rowspan="2" style="text-align: center;">“Задовільно”</td> <td style="text-align: center;">“D” (задовільно)</td> <td style="text-align: center;">60-69</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">“E” (задовільно)</td> <td style="text-align: center;">50-59</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">“Незадовіль”</td> <td style="text-align: center;">“F” (незадовільно)</td> <td style="text-align: center;">26-49</td> </tr> </table>	“Відмінно”	“A” (відмінно)	90-100	“Добре”	“B” (добре)	80-89	“C” (добре)	70-79	“Задовільно”	“D” (задовільно)	60-69	“E” (задовільно)	50-59	“Незадовіль”	“F” (незадовільно)	26-49
“Відмінно”	“A” (відмінно)	90-100															
“Добре”	“B” (добре)	80-89															
	“C” (добре)	70-79															
“Задовільно”	“D” (задовільно)	60-69															
	“E” (задовільно)	50-59															
“Незадовіль”	“F” (незадовільно)	26-49															

	но	“FX” (незадовільно)	1-25
Переклад англійською мовою речень з використанням лексики базового підручника з практичного курсу англійської мови та граматичних тем.	Завдання складається з п'яти речень, кожне з яких оцінюється в 7 балів.		
Розмовна тема (ситуативне мовлення).	<p>26-30 балів виставляється за умов виконання наступних вимог: студент/студентка вільно висловлює свої думки, розмова цілком відповідає заданій темі, може обґрунтувати свої судження, застосувати знання практично, навести свої приклади, опрацювавши різні джерела інформації і творчо використавши їх при відповіді, виявляє здатність до оригінальних рішень та вміння аргументовано висловлювати свою точку зору. До уваги береться володіння в повному обсязі базовим лексичним словником, передбаченим програмою: студент/студентка використовує лексичні одиниці відповідно до заданої теми; фразеологічні звороти; складні граматичні конструкції. Допускається 1 граматична та 1 лексична помилка.</p> <p>20-25 балів виставляється за умов виконання наступних вимог: вільне володіння мовою, зв'язність та швидкість мовлення, логічне та послідовне викладення матеріалу з дотриманням семантичних та</p>		

	<p>формальних зв'язків між реченнями. Студент вміє висловлювати свою точку зору, володіє в достатньому обсязі базовим лексичним словником, передбаченим програмою; правильно вживає прості та складні граматичні конструкції; активно вживає різноманітні структури, кліше та вирази. Допускаються не більше 4-х граматичних та лексичних помилок.</p> <p>15-19 балів виставляється за умов виконання таких вимог: студент/студентка розкриває тему без використання активного та пасивного, лексичного та граматичного матеріалу; висловлює особисте ставлення до проблеми фрагментарно. Студент/студентка не дотримується правил порядку слів у реченні, виявляє порушення правильності утворення та адекватності вживання граматичних форм, які суттєво впливають на зміст висловлювання. Допускаються не більше 6-ти граматичних та лексичних помилок.</p> <p>1-14 балів виставляється за умов виконання наступних вимог: студент/студентка не вміє висловити та аргументувати свою точку зору на запропоновану тему через недостатній словниковий запас. Обсяг висловлювання не відповідає вимогам. Наявні значні порушення лексичного наповнення, значні порушення правильності утворення граматичних форм. Кількість допущених граматичних та лексичних помилок – більше 6-ти.</p>
<p>Реферування статті з англomовних ЗМІ англійською мовою</p>	<p>30-35 балів виставляється за умов виконання наступних вимог: досконале відтворення теми тексту; докладне висвітлення подій або аргументів, що представлені у тексті, логічно послідовний виклад проблематики статті із застосуванням власного активного вокабуляру без копіювання тексту статті; доречне використання зв'язуючих слів і словосполучень, правильне та стилістично адекватне застосування складних граматичних структур, лексичних засобів.</p> <p>25-29 балів виставляється за умов виконання наступних вимог: правильне відтворення теми тексту; докладне висвітлення подій або аргументів, які представлені у тексті; організація суті статті у логічній послідовності. Допускається не більше 4-х лексичних і граматичних помилок.</p> <p>17-24 балів виставляється за умов виконання наступних вимог: студент зазначає тему тексту, висвітлює окремі деталі подій або аргументів, які представлені у тексті; застосовує уривки з тексту</p>

	<p>статті замість власного узагальнення її проблематики, частково використовує зв'язуючі слова та словосполучення. Допускається не більше 6-ти лексичних і граматичних помилок.</p> <p>1-16 балів виставляється за умов виконання наступних вимог: невірне зазначення теми тексту або вірне зазначення основної теми при відсутності висвітлення деталей подій або аргументів, що представлені у тексті; відсутність у відповіді зв'язуючих слів і словосполучень; копіювання уривків тексту статті. Кількість допущених граматичних та лексичних помилок – більше 6-ти.</p>
<p>Умови допуску до підсумкової атестації</p>	<p>Документом, що надає дозвіл на допуск студента до складання підсумкової атестації є розпорядження керівника навчального підрозділу, підписане за поданням завідувача випускової кафедри (циклової комісії) і заступника декана (директора) з навчальної роботи, яким одночасно затверджується склад екзаменаційних груп з числа студентів, що виконали всі вимоги навчального плану зі спеціальності і допускаються до проходження атестації.</p>

7. Політика курсу

Процедура державної атестації з другої іноземної мови регламентується «Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»»

- Екзаменаційна комісія працює у терміни, визначені графіком навчального процесу на поточний навчальний рік.
- Складання підсумкової атестації проводиться, як правило, в приміщеннях Університету.
- Засідання Екзаменаційної комісії є відкритими і проводяться за участю більше ніж половини її складу та обов'язкової присутності голови Екзаменаційної комісії. Засідання Екзаменаційної комісії оформлюються протоколом.
- Підсумкова оцінка комплексного державного екзамену визначається як середня з позитивних оцінок за кожен вид екзаменаційних завдань (якщо інше не визначене програмою державного екзамену).
- Рішення Екзаменаційної комісії про оцінку знань, виявлених при складанні екзаменів, а також про присвоєння студентам кваліфікації та видання випускникам дипломів (загального зразка чи з відзнакою) приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь в її засіданні. За однакової кількості голосів голос голови Екзаменаційної комісії є вирішальним.
- Повторне складання (перескладання) підсумкової атестації з метою підвищення оцінки не дозволяється.
- Якщо відповідь студента на підсумковій атестації не відповідає вимогам рівня атестації, Екзаменаційна комісія ухвалює рішення про те, що студент не пройшов атестацію і у протоколі засідання Екзаменаційної комісії йому виставляється оцінка «незадовільно» (менше 50 балів).
- У випадку, якщо студент не з'явився на засідання Екзаменаційної комісії для складання

екзаменів, у протоколі зазначається, що він є неатестованим у зв'язку з неявкою на засідання.

- Якщо студент не з'явився на засідання Екзаменаційної комісії з поважної причини, що підтверджується відповідними документами, йому може бути встановлена інша дата складання екзамену під час роботи Екзаменаційної комісії.

8. Рекомендована література

1. A Way to Success. Year 1 English for University Students. Харьков: Фолио, 2011. 337 с.
2. A Way to Success. Year 2./ Тучина Н.В., Жарковська І.В., Зайцева Н.О. та ін. Харків: Фолио, 2014. 256 с.
3. Evans, V., Dooley, J. On Screen B2+ Workbook and Grammar Book. Express Publishing, 2017.
4. Evans, V., Dooley, J. On Screen B2+ Student's Book (with Writing Book). Express Publishing, 2017.
5. Артиш О., Малишівська І. Listening Comprehension: Careers (with audio/video guide). Student's book, Івано-Франківськ, 2018. (електронний ресурс бібліотеки ПНУ)
6. Білик О. І., Пилячик Н. Є., Троценко О. Я. Listening Comprehension: Medicine (with audio/video guide). Student's book, Івано-Франківськ, 2018. (електронний ресурс бібліотеки ПНУ)
7. Білик О. І., Пилячик Н. Є., Троценко О. Я. Listening Comprehension: Arts (with audio/video guide). Student's book, Івано-Франківськ, 2018. (електронний ресурс бібліотеки ПНУ)
8. Павлюк І.Б. Англійська мова у повсякденному спілкуванні: Навчально-методичний посібник з англійської мови для студентів факультету іноземних мов, які вивчають англійську мову як другу іноземну. Частина 1. Івано-Франківськ, 2010 (<http://lib.pnu.edu.ua/>)
9. Павлюк І.Б. Англійська мова у повсякденному спілкуванні: Навчально-методичний посібник з англійської мови для студентів факультету іноземних мов, які вивчають англійську мову як другу іноземну. Частина 2. Івано-Франківськ, 2010 (<http://lib.pnu.edu.ua/>)
10. Evans, V. Round-Up 5. English Grammar Book. – Pearson Education Limited, 2006 (Режим доступу: <https://ru.scribd.com/document/378435167/English-Grammar-Book-Round-Up-5-1994-Virginia-Evans>)
11. Craven M. Listening Extra. Cambridge University Press, 2004 (Режим доступу: https://alleng.org/d/engl_en/eng002.htm)
12. Gammidge, M. Speaking Extra. Cambridge University Press, 2004 (Режим доступу: <http://www.yamagata-c.ed.jp/kyouka/eigo/alt17/alt-jt1%20webpage/HTML/TeachingResources/speakingextra.pdf>)
13. Khomenko, E.G.. A Grammar of the English Language. Граматика англійської мови. – К., 2007 (бібліотека факультету іноземних мов, ауд. 206)
14. Sharman E. Across cultures. Pearson Education Limited, 2004(електронний ресурс бібліотеки ПНУ)
15. MacAndrew R., Martinez R. Instant Discussions. Thomson, 2006. (електронний ресурс бібліотеки ПНУ)
16. English Grammar: Tenses in the Active Voice. Навчально-методичний посібник з граматики англійської мови для студентів I курсу англійського відділення / [уклад. Е.Є. Мінцис, Ю.Б. Мінцис, Т.Л. Марчук]. – Івано-Франківськ, 2019. (бібліотека ПНУ)

17. English Grammar: Reported Speech/ Passive Voice. Навчально-методичний посібник з граматики англійської мови для студентів I курсу англійського відділення / [уклад. Е.С. Мінцис, Ю.Б. Мінцис, Т.Л. Марчук]. – Івано-Франківськ, 2019. (бібліотека ПНУ)
18. Modal Verbs: Theory and Practice. Навчально-методичний посібник з граматики англійської мови для студентів 1-3 курсів англійського відділення / [уклад. Дойчик О.Я]. – Івано-Франківськ, 2019. (бібліотека ПНУ, <http://lib.pnu.edu.ua/>)
19. Moods: Theory and Practice: навчально-методичний посібник з практичної граматики англійської мови для студентів 2-3 курсів англійського відділення денної та заочної форм навчання. / [уклад. Дойчик О.Я]. – Івано-Франківськ, 2019. (бібліотека ПНУ, <http://lib.pnu.edu.ua/>)
20. Verbals: Theory and Practice: навчально-методичний посібник з практичної граматики англійської мови для студентів 2-3 курсів англійського відділення денної та заочної форм навчання (видання 2-ге, доповнене і перероблене). / [уклад. Дойчик О.Я]. – Івано-Франківськ, 2019. (бібліотека ПНУ, <http://lib.pnu.edu.ua/>)
21. Практикум з граматики сучасної англійської мови: модальні дієслова [навчально-методичний посібник для студентів I-II курсів / О.А. Дерев'янка, Л. М. Ікалюк, А.А. Тронь]. – [видання 3-є, перероблене і доповнене]. – Івано-Франківськ: НАІР, 2012. (бібліотека ПНУ)
22. Alexander, L.G. Longman Advanced Grammar [Reference and Practice] / L.G. Alexander. – [13th impression]. – Longman, 2007.
(http://www.e4thai.com/e4e/images/pdf2/longman_advanced_grammar.pdf)
23. Alexander, L.G. Longman English Grammar. NY, 2006.
(<https://studfile.net/preview/2448889/>)
24. Alexander, L.G. Longman English Grammar Practice. NY, 1998
(<https://english4u.com.vn/Uploads/files/Longman%20English%20Grammar%20Practice.pdf>)
25. Eastwood, John. Oxford Guide to English Grammar / John Eastwood. – Oxford University Press, 1994.
(https://www.uop.edu.jo/download/research/members/oxford_guide_to_english_grammar.pdf)
26. Longman Advanced Learner's Grammar [a self-study reference & practice book with answers]. [ed. by Mark Foley & Diane Hall]. PEL, 2003
(<https://epdf.pub/longman-advanced-learners-grammar.html>)
27. Longman Student Grammar of Spoken and Written English. [ed. by D. Biber, S. Conrad, G. Leech]. PEL, 2002 (<https://epdf.pub/longman-advanced-learners-grammar.html>)
28. Murphy, Raymond. English Grammar in Use: [A self-Study Reference and Practice Book for Intermediate Students, with answers] / Raymond Murphy. – Cambridge University Press, 1998.
(http://frenglish.ru/murphy_english_grammar.html)
29. Swan, M. Practical English Usage. Oxford University Press, 2005.
(<http://ielts-house.net/Ebook/Vocabulary/Practical%20English%20usage.pdf>)

Викладачі: Я.В. Бистров, О. І. Білик, О.Я. Дойчик